

AREMARK KOMMUNE
VIRKSOMHET PLAN MILJØ OG TEKNIKK
Telefon: 69 19 96 00
e-post: post@aremark.kommune.no
1798 AREMARK

MØTEINNKALLING

Viltneemnd innkalles til møte på Rådhuset

25.03.2015 kl. 19:00 - 00:00

Vararepresentanter møter kun ved spesiell innkalling.

Det avholdes åpent høringsmøte vedrørende sak 4/15 kl.18.30

SAKSLISTE:

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA FORRIGE MØTE

Sak nr.	Tittel
3/15	KOMMUNAL MÅLSETTING FOR FORVALTNING AV HJORTEVILT
4/15	SØKNAD OM UTVIDET JAKTTID FOR ELG I AREMARK KOMMUNE 2015

- GRUNNGITTE SPØRSMÅL ETTER § 20 I REGLEMENT FOR UTVALG.
- FORESPØRSLER

Nils Erik Aanonsen
Aremark,
(sign.)

KOMMUNAL MÅLSETTING FOR FORVALTNING AV HJORTEVILT

Styre/råd/utvalg Viltnemnd	Arkivsak nr. 13/405	Arkiv /K46/
-------------------------------	------------------------	----------------

Sektor: VIRKSOMHET PLAN MILJØ OG TEKNIKK

Saksbehandler: AKH

Sak nr.: Utvalg
3/15 Viltnemnd

Møtedato
25.03.2015

Innstilling:

Forslag til revidering av kommunal målsetning for forvaltning av hjortevilt i Aremark kommune legges ut for høring.

Høringsfrist 15.mai 2015.

Vedlegg:

Forslag til kommunal målsetningen for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune.

Saksopplysninger:

Aremark kommune vedtok i sak 1/13 den 27.02.2013 en «Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark kommune» som omhandler elg- og rådyrforvaltningen. Hjort har vært til stede i kommunen i lengre tid, men det var ikke aktuelt å utarbeide kommunale mål under revideringen i 2013. Hjortebestanden har imidlertid økt betraktelig de siste årene. Det har også blitt registrert og meldt om beiteskader i inn- og utmark de to siste årene. Skadene består av beite på innmark og tråkkskader. Skader på skogen er næringsgnag på stammer og beiting på plantefelt.

Det ble gjort følgende innrapportering av sett-hjort under elgjakta i 2014.

Område	Bukk	Kolle	Kalv	Ukjent	Totalt
AREMARK					
Holmgild	2	6	8	2	18
Aspestrand		2	3	2	7
Fange		5			5
Rød/Hallesby	6	13	7	1	27
Øfsa		1			1
Haug	1	1			2
Bjørkebekk	3	4	2		9
					69

Totalt kan det dreie seg om en flokk på 7-10 dyr i Bjørkebekk og en flokk på 10-15 dyr i Aremark øst. I tillegg er det observert enkelt dyr i Aremark vest og nordøst. Hjort er en relativt ny art i fylket og det foregår nå to prosjekter vedrørende hjort i Østfold. Det ene prosjektet skal merke inntil 10 hjort med gps-sendere og følge de for å kunne innhente kunnskap om hjortens levemønster i fylket. Det andre prosjektet skal innhente opplysninger om observasjoner av hjort for en bestandsvurdering.

Med bakgrunn i den kommunale målsetning kan kommunen ta stilling til videre forvaltning av arten og om det kan det være aktuelt med åpning for jakt. Dette kan skje med hjemmel i hjorteviltforskriftens § 7. Forut for åpning av jakt skal følgende opplysninger foreligge:

- Når det ble registrert dyr i kommunen for første gang
- Hvor stor bestanden anslås å være i dag
- Om bestanden er avgrenset til en del av kommunen
- Vurdering av artens/bestandens livsgrunnlag i kommunen (beiteressurser, snøforhold, osv)
- Kommunen målsetting for utvikling av bestanden

Det framgår av naturmangfoldloven (nml) § 16, tredje ledd «Høsting kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.» Disse to vilkårene i § 16 må være oppfylt, jf nml § 8.

Ved fastsetting av minstearealet skal følgende punkter i § 8 i hjorteviltforskriften vurderes:

- Kommunens målsettinger for utvikling av bestanden
- Bestandens tetthet/størrelse og sammensetning, hovedsakelig basert på jaktstatistikk, sett elg/sett hjort og andre tilgjengelige opplysninger om bestandsutviklingen for vedkommende art i kommunen / regionen
- Beitegrunnlag og artens livsvilkår ellers, herunder sesongtrekk
- Eventuelle konflikter i forhold til jord-, hage- og skogbruk
- Viltpåkørsler langs vei og jernbane samt annen irregulær avgang
- Andre mulige konfliktpunkter

Vurdering:

Bestanden av hjort har økt de siste årene og kommunen har fått tilbakemeldinger på en del skader innen jord- og skogbruket. Ut fra tilbakemeldinger om observasjoner av dyr og beiteskader, har en relativt god oversikt over hjortebestanden i kommunen, men en mener at det ikke er grunnlagt for å åpne for jakt ennå, i henhold til hjorteviltforskriften og naturmangfoldloven.

En ser for seg at det kan være aktuelt å åpne for jakt i løpet av de nærmeste årene. Med dette som utgangspunkt er det nå ønskelig at den kommunale målsetningen blir revidert og at det

blir vedtatt mål i forhold til forvaltningen av hjort i kommunen som blir liggende til grunn når en mener det er grunnlag for å åpne for jakt på hjort i Aremark.

Vilkårene i nml §16 og hjorteviltforskriftens § 8 ligger til grunn for forslaget til de kommunale målene.

Det er ønskelig at flere observasjoner blir meldt og dokumentert som grunnlag for videre vurdering vedrørende forvaltningen av bestanden.

**Kommunal målsetning
for
hjorteviltforvaltningen
i Aremark kommune.**

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark.

Den kommunale forvaltningen av hjortevilt bygger på naturmangfoldloven og viltlovens §1:

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

1. Overordnet kommunal målsetting:

Aremark kommune skal ha en biologisk sunn hjorteviltstamme som er bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen og som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæring, private hager og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og lokale jegerinteresser.

2. Mål og avskyting for hjorteviltet:

2.1 Elg

2.1.1 Mål for elgforvaltningen

Aremark kommune ønsker en stabil elgbestand

- Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke
- Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 35% av årlig kvistproduksjon på furu eller 35 % av siste års skuddproduksjon på ROS-artene
- Trafikkdrept elg skal ikke overstige 5% av tildelt kvote i planperioden
- Ku/okse forhold 2:1 i forhold til sett-elg
- Avskyting på 50/50 - % fordeling på begge kjønn i kalv/ungdyrklassen
- Øke andelen stor okse

Kalveførende kuer bør gis et sterkt vern og tas ut når det er nødvendig for å regulere bestanden.

Dersom elgbestanden utsettes for ulvepredasjon må uttaket av elg vurderes fortløpende i forhold til antall dyr, samt kjønn og alder. Dette betinger en robust målsetting med justeringsmuligheter og bestandsplaner med tilstrekkelige rammer og mulighet for valda til årlig tilpassing.

Hjorteviltregisteret skal brukes aktivt.

2.1.2 Avskyting av elg

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre) og voksen hanndyr (1 ½ år og eldre).

Uttak etter den modellen settes til:

62% kalv, 18 % voksne hunndyr 1 ½ år og 20 %voksne hanndyr 1 ½ år

Etter forskriften kan ikke kommunen kreve at bestandsplanen inneholder flere dyrekategorier enn de som er oppgitt i § 21 (kalv, voksne hunndyr 1 ½ år og eldre og voksne hanndyr 1 ½ år og eldre). Bestandsplanområdet fremmer andre modeller.

Ved bruk av følgende modell: Uttaket av kategorien kalv/ungdyr, samt kategoriene eldre ku (2 ½ år og eldre) og eldre okse (2 ½ år og eldre), anbefaler Aremark kommune et uttak i kalv/ungdyrkategorien med 50/50 - % lik fordeling på begge kjønn

Uttaket i bestandsplanområdet utføres i henhold til den kommunale målsetningen.

2.1.3 Elgforvaltning i ulverevir

- Kommunen sammen med andre har ansvar for å forvalte elgen innenfor ulverevirene.
- Kommunen ønsker en høstbar elgstamme innenfor hele kommunen.
- Valdene bør legge opp en strategi for å forvalte elgen i et ulverevir

I forvaltningsområder med ulverevir legges dette som grunnlag for avskytningen innen valdet:

- Kartlegge der sommerpredasjonen av elg forekommer gjennom observasjon av ulvemøkk på skogsbilveiene
- Observasjon av kalveandel pr. ku
- Innenfor ulverevir der elgpredasjonen er høy, frarådes uttak av eldre ku
- Øke uttaket av andelen kalv

2.2 Rådyr

2.2.1. Mål for rådyrforvaltningen

Aremark kommune ønsker å øke bestanden av rådyr noe.

Trafikkdrept rådyr skal ikke overstige 5% av tildelt kvote i planperioden.

Hjorteviltregisteret skal brukes aktivt.

2.2.2 Avskytning av rådyr

Det bør tilstrebes et uttak på ca. 50 % kalver, 30 % eldre bukk og 20 % eldre geit.

2.3 Hjort

2.3.1 Mål for hjorteforvaltningen

Hjorteforvaltningen skal legge til rette for en sunn og stabil hjortebestand på et bærekraftig nivå, det vil si et bestandsnivå som fører til en jevnest mulig størrelse på hjorteviltstammen uten av beitetrykket overstiger grensen for framtidig skogproduksjon eller at naturgrunlaget påføres nevneverdig skader. Målet for størrelsen på hjortebestanden skal relateres til «Sett-hjort pr. dagsverk». Innføring av Sett hjort skjema. Der er vanskelig å sette bestemte parametere for hjorten, da det ikke er data registrert i Østfold. Det er uansett et mål at størrelsen på hjortestammen ikke skal øke kraftig sett i forhold til dagens bestandsstørrelse.

Forvaltningen skal ta hensyn til den skade hjorten kan gjøre på innmark, på tømmerproduksjon og i trafikken. Ved tildeling av hjortekvoter skal det legges opp til større uttak i problemområder enn i andre deler i kommunen. Bestanden skal ikke være større enn at beiteskadene kan aksepteres av jord- og skogbruket.

2.3.2 Avskyting av hjort

Det er et mål å få en jevn fordeling i kjønns- og alderssammensetningen i hjortebestanden. Slaktevekt skal brukes som en parameter for å kunne si noe om sunnhetsgraden på dyrene. Prosentandelen felte voksne hanndyr bør ikke overstige 20% og prosentandelen hanndyr av felte dyr bør ikke overstige 50%.

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre), spissbukk og voksen hanndyr (2 ½ år og eldre).

3. Minsteareal for elg, hjort og rådyr

I Aremark kommune er det ved forskrift av april 2003 vedtatt følgende minsteareal:

- 2000 daa pr. elg
- 500 daa pr. rådyr
- Minstearealet for hjort vil bli fastsatt i forbindelse med åpning for jakt på arten

I henhold til § 9 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg, hjort og rådyr med inntil 50%. Vedtaket må begrunnes i ulikheter i viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

På grunn av ulvens predasjon på hjorteviltet er det stor usikkerhet med hensyn på fellingskvotenes størrelse. Dette medfører at kvotene må kunne justeres i bestandsplanperioden.

4. Krav til bestandsplanområdet

Et bestandsplanområde skal være sammenhengende og ha en avgrensning og form slik at en vesentlig del av elgbestanden til enhver tid befinner seg innenfor området. Dersom bestandsplanområdene er små vil utviklingen i for stor grad være avhengig av hva som skjer i naboområdene, og det er en risiko for at ingen føler tilstrekkelig ansvar for utviklingen. Etter forskriften skal et bestandsplanområde være på minst 20 ganger minstearealet.

En god hjorteviltforvaltning forutsetter et godt samarbeid og minst et kontaktmøte mellom bestandsplanområdene i året før 1.juli. Kommunen innkaller til dette møtet.

Etter forskriftens § 23 kan kommunen tillate kvotefri jakt på rådyr i vald eller bestandsplanområde med et tellende areal som er større enn 20 ganger minstearealet, eller minst 10 000 dekar. Kommunen vil i henhold til forskriften kreve avskytingsplan.

5. Sikkerhet ved jakt.

Kommunen ønsker at all jakt skal utøves på en sikker måte og slik at risikoen for uhell er så liten som mulig.

I henhold til forskrift om hjorteviltforvaltning §12 skal det være en valdansvarlig representant som er ansvarlig for å holde løpende kontakt med kommune og nabolag. Etter § 26 a i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst skal hvert jaktlag utpeke en ansvarlig jaktleder. Den enkelte jeger har likevel det fulle ansvar for egen jaktutøvelse og jaktlederen har ikke noe formelt ansvar for eventuelle uhell.

Alle bestandsplanområder skal ha utarbeidet egne forpliktende retningslinjer / bestemmelser vedrørende utøvelse av jakt og overtredelse av bestandsplanen med beskrevne reaksjonsformer. Hver jeger skal før jakta starter ha skrevet under på avtale med laget om dette.

6. Viltpåkørsler

Bestandene av elg, hjort og rådyr bør holdes på et nivå som gir et begrenset antall viltpåkørsler.

Forebyggende arbeid med rydding av frisisiktsoner langs veiene skal prioriteres ved samarbeid med Statens vegvesen og grunneierne.

Hjorteviltregisteret skal benyttes aktivt.

7. Skader på skog og innmark

Skader skal holdes på et akseptabelt nivå som ikke gir vesentlig økonomisk skade. Overbeite må reguleres i forhold til bestandsnivå og uttak i bestandsplanområdet.

8. Biologisk mangfold og beitegrunnlag.

Bestandene av hjortevilt bør holdes på et nivå som ikke medfører en vesentlig trussel mot det biologiske mangfoldet.

Det gjennomføres beiterregistreringer i samarbeid med Elgregion øst hvert 3/5 år. Resultatene fra beiteundersøkelsen skal ligge til grunn for uttaket.

Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % (jf. veileder i elgbeitetakseringen)

9. Interkommunalt samarbeid.

Kommunen vil arbeide for videreføring av Elgregion øst som et samarbeidsforum for en felles hjorteviltforvaltning. Aremark kommune og rettighetshaverne skal ha et tett og forpliktende samarbeid med myndigheter og rettighetshaverne i nabokommunene.

10. Presisering av begrepet ”vesentlig avvik” fra bestandsplan

En vellykket hjorteviltforvaltning er avhengig av at forvaltningsvedtakene er forutsigbare, og at regelverket er utformet slik at rettighetshaverne vet hva de må forholde seg til.

§ 19, 3.ledd i Forskrift om forvaltning av hjortevilt lyder:

”Kommunen kan vedta å trekke godkjenningen tilbake og tildele ny fellingstillatelse ved vesentlig uforutsette endringer i bestanden i området eller ved vesentlige avvik fra

godkjent bestandsplan, herunder avvik i forhold til årlig planlagt avskyting i antall, kjønn eller alder.”

Kommunen vil presisere følgende i forhold til § 19:

- Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes yngre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting.
- Bestandsplanområdet kan årlig, og etter egen vurdering, overskride vedtatt plan for årlig avskyting med inntil 10 % av antallet i vedtatt plan for årlig avskyting. Avviket rettes i løpet av planperioden.
- Planområdet kan overføre 10 % kvote til senere år i perioden. Ved planperiodens slutt faller ubenyttet kvote bort.
- Det skal ansees som vesentlig avvik i et planområde dersom det et år skytes mer enn 10 % ut over antall tildelte eldre kuer og eldre okser i planen for årlig avskyting.
- Kommunen kan nedklassifisere eldre dyr når det er tydelig mindreverdig i forhold til gjennomsnittsvekta til aldersklassen. Eldre dyr under 140 kg og ungdyr under 80 kg nedklassifiseres og kalv under 40 kg regnes som fallvilt.

11. Næring og rekreasjon.

Hjorteviltbestanden skal innenfor rammene av målene for bærekraftig forvaltning gi en høy og mest mulig stabil avkastning som grunnlag for verdiskapning i landbruksnæringen.

Dagens gode tilgang til jakt på hjortevilt er et verdifullt aktivum for bygdesamfunnet som må videreføres.

12. Forutsetninger for oppnåelse av målsetting innen

hjorteviltforvaltningen:

Kommunen gir romslige kvoter for å kunne gi muligheter for tilpasninger. Dette medfører at bestandsplanområdene tar ansvar for avskytingen i forhold til bestandsmålene.

Kommune og rettighetshavere skal til enhver tid tilstreber å inneha så stor kunnskap om elgbestanden som mulig. Dette gjelder både størrelse på bestanden, alders- og kjønnssammensetning og slaktevektutvikling. For å få til dette kreves:

- a. Nøyaktig og riktig føring av SETT-ELG og SETT-HJORT.
- b. Veiing av alle skutte dyr
- c. Alle jegere lærer seg riktig aldersbestemmelse av skutte dyr
- d. At det med jevne mellomrom gjennomføres beiteundersøkelser
- e. At det gjennomføres kontrollordinger for skutte dyr
- f. At det ved behov iverksettes andre tiltak for å kartlegge elgstammens størrelse og tilvekst.

**Kommunal målsetning
for
hjorteviltforvaltningen
i Aremark kommune.**

Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark.

Den kommunale forvaltningen av hjortevilt bygger på naturmangfoldloven og viltlovens §1:

Viltet og viltets leveområder skal forvaltes slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne ramme kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.

1. Overordnet kommunal målsetting:

Aremark kommune skal ha en biologisk sunn hjorteviltstamme som er bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfold i naturen og som minimaliserer konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæring, private hager og øvrig friluftsliv. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og lokale jegerinteresser.

2. Mål og avskyting for hjorteviltet:

2.1 Elg

2.1.1 Mål for elgforvaltningen

Aremark kommune ønsker en stabil elgbestand

- Gjennomsnittlig slaktevekt i planperioden skal ikke synke
- Beiteutnyttelsen skal i gjennomsnitt ikke overstige 35% av årlig kvistproduksjon på furu eller 35 % av siste års skuddproduksjon på ROS-artene
- Trafikkdrept elg skal ikke overstige 5% av tildelt kvote i planperioden
- Ku/okse forhold 2:1 i forhold til sett-elg
- Avskyting på 50/50 - % fordeling på begge kjønn i kalv/ungdyrklassen
- Øke andelen stor okse

Kalveførende kuer bør gis et sterkt vern og tas ut når det er nødvendig for å regulere bestanden.

Dersom elgbestanden utsettes for ulvepredasjon må uttaket av elg vurderes fortløpende i forhold til antall dyr, samt kjønn og alder. Dette betinger en robust målsetting med justeringsmuligheter og bestandsplaner med tilstrekkelige rammer og mulighet for valda til årlig tilpassing.

Hjorteviltregisteret skal brukes aktivt.

2.1.2 Avskyting av elg

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre) og voksen hanndyr (1 ½ år og eldre).

Uttak etter den modellen settes til:

62% kalv, 18 % voksne hunndyr 1 ½ år og 20 % voksne hanndyr 1 ½ år

Etter forskriften kan ikke kommunen kreve at bestandsplanen inneholder flere dyrekategorier enn de som er oppgitt i § 21 (kalv, voksne hunndyr 1 ½ år og eldre og voksne hanndyr 1 ½ år og eldre). Bestandsplanområdet fremmer andre modeller.

Ved bruk av følgende modell: Uttaket av kategorien kalv/ungdyr, samt kategoriene eldre ku (2 ½ år og eldre) og eldre okse (2 ½ år og eldre), anbefaler Aremark kommune et uttak i kalv/ungdyrkategorien med 50/50 - % lik fordeling på begge kjønn

Uttaket i bestandsplanområdet utføres i henhold til den kommunale målsetningen.

2.1.3 Elgforvaltning i ulverevir

- Kommunen sammen med andre har ansvar for å forvalte elgen innenfor ulverevirene.
- Kommunen ønsker en høstbar elgstamme innenfor hele kommunen.
- Valdene bør legge opp en strategi for å forvalte elgen i et ulverevir

I forvaltningsområder med ulverevir legges dette som grunnlag for avskytingen innen valdet:

- Kartlegge der sommerpredasjonen av elg forekommer gjennom observasjon av ulvemøkk på skogsbilveiene
- Observasjon av kalveandel pr. ku
- Innenfor ulverevir der elgpredasjonen er høy, frarådes uttak av eldre ku
- Øke uttaket av andelen kalv

2.2 Rådyr

2.2.1. Mål for rådyrforvaltningen

Aremark kommune ønsker å øke bestanden av rådyr noe.

Trafikkdrept rådyr skal ikke overstige 5% av tildelt kvote i planperioden.

Hjorteviltregisteret skal brukes aktivt.

2.2.2 Avskyting av rådyr

Det bør tilstrebes et uttak på ca. 50 % kalver, 30 % eldre bukk og 20 % eldre geit.

2.3 Hjort

2.3.1 Mål for hjorteforvaltningen

Hjorteforvaltningen skal legge til rette for en sunn og stabil hjortebestand på et bærekraftig nivå, det vil si et bestandsnivå som fører til en jevnest mulig størrelse på hjorteviltstammen uten av beitetrykket overstiger grensen for framtidig skogproduksjon eller at naturgrunnlaget påføres nevneverdig skader. Målet for størrelsen på hjortebestanden skal relateres til «Sett-hjort pr. dagsverk». Innføring av Sett hjort skjema. Der er vanskelig å sette bestemte parametere for hjorten, da det ikke er data registrert i Østfold. Det er uansett et mål at størrelsen på hjortestammen ikke skal øke kraftig sett i forhold til dagens bestandsstørrelse.

Forvaltningen skal ta hensyn til den skade hjorten kan gjøre på innmark, på tømmerproduksjon og i trafikken. Ved tildeling av hjortekvoter skal det legges opp til større uttak i problemområder enn i andre deler i kommunen. Bestanden skal ikke være større enn at beiteskadene kan aksepteres av jord- og skogbruket.

2.3.2 Avskyting av hjort

Det er et mål å få en jevn fordeling i kjønns- og alderssammensetningen i hjortebestanden. Slaktevekt skal brukes som en parameter for å kunne si noe om sunnhetsgraden på dyrene. Prosentandelen felte voksne hanndyr bør ikke overstige 20% og prosentandelen hanndyr av felte dyr bør ikke overstige 50%.

For de jaktområdene som ikke er tilknyttet et bestandsplanområde skal fellingstillatelsen gis etter § 21 i form av kalv (1/2 år), voksne hunndyr (1 ½ år og eldre), spissbukk og voksen hanndyr (2 ½ år og eldre).

3. Minsteareal for elg, hjort og rådyr

I Aremark kommune er det ved forskrift av april 2003 vedtatt følgende minsteareal:

- 2000 daa pr. elg
- 500 daa pr. rådyr
- Minstearealet for hjort vil bli fastsatt i forbindelse med åpning for jakt på arten

I henhold til § 9 i forskrift om forvaltning av hjortevilt kan kommunen ved tildeling av fellingsretter fravike minstearealet ved jakt på elg, hjort og rådyr med inntil 50%. Vedtaket må begrunnes i ulikheter i viltartenes levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, eller den skaden den påfører andre næringer, eller andre ekstraordinære forhold.

På grunn av ulvens predasjon på hjorteviltet er det stor usikkerhet med hensyn på fellingskvotenes størrelse. Dette medfører at kvotene må kunne justeres i bestandsplanperioden.

4. Krav til bestandsplanområdet

Et bestandsplanområde skal være sammenhengende og ha en avgrensning og form slik at en vesentlig del av elgbestanden til enhver tid befinner seg innenfor området. Dersom bestandsplanområdene er små vil utviklingen i for stor grad være avhengig av hva som skjer i naboområdene, og det er en risiko for at ingen føler tilstrekkelig ansvar for utviklingen. Etter forskriften skal et bestandsplanområde være på minst 20 ganger minstearealet.

En god hjorteviltforvaltning forutsetter et godt samarbeid og minst et kontaktmøte mellom bestandsplanområdene i året før 1.juli. Kommunen innkaller til dette møtet.

Etter forskriftens § 23 kan kommunen tillate kvotefri jakt på rådyr i vald eller bestandsplanområde med et tellende areal som er større enn 20 ganger minstearealet, eller minst 10 000 dekar. Kommunen vil i henhold til forskriften kreve avskytningsplan.

5. Sikkerhet ved jakt.

Kommunen ønsker at all jakt skal utøves på en sikker måte og slik at risikoen for uhell er så liten som mulig.

I henhold til forskrift om hjorteviltforvaltning §12 skal det være en valdansvarlig representant som er ansvarlig for å holde løpende kontakt med kommune og nabolag. Etter § 26 a i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst skal hvert jaktlag utpeke en ansvarlig jaktleder. Den enkelte jeger har likevel det fulle ansvar for egen jaktutøvelse og jaktlederen har ikke noe formelt ansvar for eventuelle uhell.

Alle bestandsplanområder skal ha utarbeidet egne forpliktende retningslinjer / bestemmelser vedrørende utøvelse av jakt og overtredelse av bestandsplanen med beskrevne reaksjonsformer. Hver jeger skal før jakta starter ha skrevet under på avtale med laget om dette.

6. Viltpåkjørsler

Bestandene av elg, hjort og rådyr bør holdes på et nivå som gir et begrenset antall viltpåkjørsler.

Forebyggende arbeid med rydding av frisisiktoner langs veiene skal prioriteres ved samarbeid med Statens vegvesen og grunneierne.

Hjorteviltregisteret skal benyttes aktivt.

7. Skader på skog og innmark

Skader skal holdes på et akseptabelt nivå som ikke gir vesentlig økonomisk skade. Overbeite må reguleres i forhold til bestandsnivå og uttak i bestandsplanområdet.

8. Biologisk mangfold og beitegrunnlag.

Bestandene av hjortevilt bør holdes på et nivå som ikke medfører en vesentlig trussel mot det biologiske mangfoldet.

Det gjennomføres beiterregistreringer i samarbeid med Elgregion øst hvert 3/5 år. Resultatene fra beiteundersøkelsen skal ligge til grunn for uttaket.

Beiteutnyttelsen skal ikke overstige 35 % (jf. veileder i elgbeitetakseringen)

9. Interkommunalt samarbeid.

Kommunen vil arbeide for videreføring av Elgregion øst som et samarbeidsforum for en felles hjorteviltforvaltning. Aremark kommune og rettighetshaverne skal ha et tett og forpliktende samarbeid med myndigheter og rettighetshaverne i nabokommunene.

10. Presisering av begrepet ”vesentlig avvik” fra bestandsplan

En vellykket hjorteviltforvaltning er avhengig av at forvaltningsvedtakene er forutsigbare, og at regelverket er utformet slik at rettighetshaverne vet hva de må forholde seg til.

§ 19, 3.ledd i Forskrift om forvaltning av hjortevilt lyder:

”Kommunen kan vedta å trekke godkjenningen tilbake og tildele ny fellingstillatelse ved vesentlig uforutsette endringer i bestanden i området eller ved vesentlige avvik fra

godkjent bestandsplan, herunder avvik i forhold til årlig planlagt avskyting i antall, kjønn eller alder.”

Kommunen vil presisere følgende i forhold til § 19:

- Det er aldri vesentlig avvik dersom det skytes yngre dyr enn det som er vedtatt i bestandsplan og plan for årlig avskyting.
- Bestandsplanområdet kan årlig, og etter egen vurdering, overskride vedtatt plan for årlig avskyting med inntil 10 % av antallet i vedtatt plan for årlig avskyting. Avviket rettes i løpet av planperioden.
- Planområdet kan overføre 10 % kvote til senere år i perioden. Ved planperiodens slutt faller ubenyttet kvote bort.
- Det skal ansees som vesentlig avvik i et planområde dersom det et år skytes mer enn 10 % ut over antall tildelte eldre kuer og eldre okser i planen for årlig avskyting.
- Kommunen kan nedklassifisere eldre dyr når det er tydelig mindreverdig i forhold til gjennomsnittsvekta til aldersklassen. Eldre dyr under 140 kg og ungdyr under 80 kg nedklassifiseres og kalv under 40 kg regnes som fallvilt.

11. Næring og rekreasjon.

Hjorteviltbestanden skal innenfor rammene av målene for bærekraftig forvaltning gi en høy og mest mulig stabil avkastning som grunnlag for verdiskapning i landbruksnæringen.

Dagens gode tilgang til jakt på hjortevilt er et verdifullt aktivum for bygdesamfunnet som må videreføres.

12. Forutsetninger for oppnåelse av målsetting innen

hjorteviltforvaltningen:

Kommunen gir romslige kvoter for å kunne gi muligheter for tilpasninger. Dette medfører at bestandsplanområdene tar ansvar for avskytingen i forhold til bestandsmålene.

Kommune og rettighetshavere skal til enhver tid tilstreber å inneha så stor kunnskap om elgbestanden som mulig. Dette gjelder både størrelse på bestanden, alders- og kjønnssammensetning og slaktevektutvikling. For å få til dette kreves:

- a. Nøyaktig og riktig føring av SETT-ELG og SETT-HJORT.
- b. Veiing av alle skutte dyr
- c. Alle jegere lærer seg riktig aldersbestemmelse av skutte dyr
- d. At det med jevne mellomrom gjennomføres beiteundersøkelser
- e. At det gjennomføres kontrollordinger for skutte dyr
- f. At det ved behov iverksettes andre tiltak for å kartlegge elgstammens størrelse og tilvekst.

SØKNAD OM UTVIDET JAKTTID FOR ELG I AREMARK KOMMUNE 2015

Styre/råd/utvalg Viltnemnd	Arkivsak nr. 15/104	Arkiv /K46/
-------------------------------	------------------------	----------------

Sektor: VIRKSOMHET PLAN MILJØ OG TEKNIKK

Saksbehandler: AKH

Sak nr.:	Utvalg	Møtedato
4/15	Viltnemnd	25.03.2015

Innstilling:

I medhold av jakttingsforskriftens § 3 anbefales det at Østfold Fylkeskommune fastsetter forskrift om utvidet jakttid for elg i hele Aremark kommune til 30.11.2015. Det er et vilkår, at samjakt med andre jaktformer, samt annet friluftsliv tillates under elgjakta.

Vedlegg:

Søknad fra elgvalda i Aremark

Saksopplysninger:

Mulighet til utvidet jakttid på elg er knyttet til § 3 i forskrift av 1. mars 2012 nr 190 om jakt- og fangsttider samt sanking av dun og egg for jaksongene fra 1. april 2012 til 31. mars 2017 og er delegert til Fylkeskommunen. Jakttingsforskriftens §3 åpner for at kommunen kan søke fylkeskommunen om å utvide jakttiden til 23. desember når det foreligger særlige bestands- forvaltnings- eller næringsmessige behov. Det skal framgå av søknaden hvilke hensyn som ønskes ivarett, hvilke deler av arealet som omfattes av driftsplaner, tiltak for samjakt og hensyn til øvrig friluftsliv. Arealet med utvidet jakt bør gjelde hele kommunen. Fylkeskommunen kan av hensyn til andre brukere innskrenke jakttiden som for eksempel utsette starttidspunktet, fremskyve avslutningstidspunktet og innføre opphold i jakta.

Retningslinjene tilknyttet § 3 i jakttingsforskriften inndeles i tre områder og går i korthet ut på:

- bestandsmessige behov: hvis en ikke gjennom ordinær måte gjennom minsteareal og 50%-regelen får regulert bestanden er det grunnlag for utvidelse av jakttiden
- forvaltningsmessige behov: dette er myntet på problematikken knyttet til trekkende bestander der elgen gjør store skader på skog, jord/hagebruk og eller fører til mange trafikkpåkjørsler
- næringsmessige behov: inntekt av betydning fra næringsutvikling/utmarksturisme knyttet til utleie av elgjakt. Næringsmessige behov utover det høstingsmessige og dette skal dokumenteres.

Retningslinjene gir mulighet for utvidet jakt for kun et år ad gangen når det gjelder vedtak etter ”bestandsmessige behov”.

Utvidet jakttid var tillatt i 2011, samt i 2012 og 2013 og elglaga har hatt positive erfaringer med ordningen. Det var ingen restriksjoner på annen jakt eller annet friluftsliv og laga eller

kommunen har ikke mottatt meldinger om konflikter. Det ble også søkt om utvidet jakt i 2014, noe som ble avslått av Fylkestinget.

Valda begrunner søknaden med bestandsmessige behov. Samtlige vald er tidvis berørt av ulv som påvirker elgstammens størrelse, sammensetning og tilhold. Det oppleves som store variasjoner i hvor elgen oppholder seg i forhold til tilstedeværelsen av ulv i området. Det ønskes derfor mer tid til å vurdere stammen og hva som er riktig å ta ut. Hele kommunen omfatter ordningen med utvidet jakttid og hele kommunen omfattes av bestandsplaner foruten ett elgjaktlag.

Når en vurderer bestandsutviklingen i Aremark for 2014 er «Sett kalv pr. ku» nede på 0,63 og «Prosent ku m/kalv av alle kyr er nede på 47,33.

Det vil fra valda ikke bli lagt restriksjoner på annen bruk av terrengene i den omsøkte tida.

Alle valda benyttet i 2011 jakttiden i november, fra 2 til 17 dager. Det ble felt 16 elg i november og 64 i oktober. Fellinga i oktober er også mer fordelt enn tidligere. For 2013 ble det jaktet 163 dager i oktober og 86 i november og det ble skutt henholdsvis 76 og 20 elger. I 2014 ble det jaktet til sammen 207 dager, derav 97 hverdager og 110 helgedager.

Kommunen har annonsert høringsmøte 25.mars.

Vurdering:

Viltforvaltningen i Aremark kommune har registrert at elgvalda har vært godt fornøyd med utvidet jakttid.

Det er i dag en stor ulvebestand i rask vekst på svensk side der de etablerte ulverevirene ligger svært tett inntil hverandre. Ungdyr vil dermed flytte ut for å kunne etablere seg. Det er nærliggende å tro at en vil få etableringer av ulverevir på nytt langs grensen. Tallene for bestandsutviklingen i 2014 vedrørende antall kalv pr ku viser tall som er sammenfallende med de årene som det tidligere var etablert ulverevir i området. Dårlige sporingsforhold gjør at det ellers er vanskelig å kunne dokumentere ulv i området.

Ved etablering av ulverevir i et område vil elgstammen endrer seg raskt. Om dette skyldes ulvens uttak alene eller at elgen i tillegg flytter seg mer enn tidligere. Uansett trenger jegerne mer tid for å vurdere stammens størrelse og sammensetning før man bestemmer hva som er riktig uttak.

Det ligger i elgvaldenes forvaltningsplaner og i den kommunale hjorteviltforvaltningen i hele regionen et mål om å øke kvaliteten på elgstammen, med større okser og generelt høyere slaktevekter. For å få dette til, må vi spare de beste dyrene; Mellomstore okser og store kuer med spesielt godt produksjonspotensiale. Det har i de siste årene vært for få store okser i regionen. Dette har delvis ført til ikke bedekkede kuer og delvis til at kuene er blitt bedekket sent ved ombrunsten, med deravfølgende sen kalving og lave slaktevekter. En selektering i avskytingen kan være vanskelig å få til innenfor den ordinære jakttiden på under fire uker. Har en bedre tid på seg, er det mye lettere å slippe forbi de dyrene som ut fra disse mål ikke bør skytes.

En anser at dette er to viktige momenter for å søke om utvidet jakttid på elg for å forvalte elgbestanden på best mulig måte.

Andre jaktformer og øvrig friluftsliv vil være tillatt i den omsøkte jakttida

elgvald2015.txt

2012

Aremark, 25/2-

Aremark kommune
Viltforvaltningen v/ Ann Krisin Halvorsrud

Søknad om utvidet jakttid for elg i Aremark kommune for 2015.

På vegne av elgvaldene i Aremark søkes det med dette om utvidet jakttid på elg frem til 30.11.2015.

Valdene har førsøkt ordningen med jakt ut november i flere av de foregående og vi har positive erfaringer med dette.
Det har ikke vært registrert noen konflikter i forhold til annen jaktutøvelse eller annet friluftsliv under den utvidede elgjakten.

Begrunnelsen for utvidet jakttid er uendret fra tidligere år - bestandsmessige behov.

Samtlige vald er berørt av ulverevir, og vi opplever store variasjoner i hvor elgen oppholder seg.
I perioder kan deler av vald oppfattes som tomme for elg, mens det etter en uke eller to plutselig er tilbake til normalsituasjon.
Dette gir en utfordring i å velge ut riktige dyr i løpet av den ordinære jakttiden, og vi mener at lengre jakttid vil gi bedre muligheter for riktig forvaltning.

Det tas også med at det i forbindelse med jaktutøvelsen i ulverevir medfører utfordringer for innarberidede jaktmetoder med løshund.

I forhold til samjakt og hensyn til annet friluftsliv vil ikke valdene legge spesielle restriksjoner på andre brukere i den ønskede utvidede jakttiden.

Vi anbefaler at Aremark kommune ved viltforvaltningen anbefaler østfold fylkeskommune om å fastsette forskrift om utvidet jakttid for elg i hele Aremark kommune til 30.11.2015.

Dersom det er spørsmål eller behov for ytterligere informasjon kan undertegnede kontaktes. V håper på en positiv behandling av søknaden.

For elgvaldene i Aremark

Jon Gerhard Johansen

side 1

AREMARK KOMMUNE	
Eiat VPMT	Saksbeh. AKH
25 FEB 2015	
Ark.ansvar P	R46
Ark.ansvar H	
Sak.nr. 15/104	Dok.nr. 1
Kopi	